

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranseze și articolele nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Programul.

Sibiin, 25 Ianuarie n.

Ne înjură reu presa jidano magiară pentru programul politic stabilit în conferința din 10 Ianuarie n. ținută în Sibiu, și ne face *trădători de patrie* pe toți cei ce l'am acceptat și ne-am angajat la luptă electorală cu candidați jurați pe acest program.

Să nu luăm însă lucrul așa cum ni-l prezintă presa jidano-magiară, pentru-că fals ni-l prezintă.

Nu programul politic al Românilor îi face supărăre, pentru-că programul a rămas cel vechiu, care până aci nu o supărase de loc, ci o supără faptul, că Românii au intrat în activitate parlamentară, și dacă le va succede să trimită fie cât de puțini deputați naționali la dietă, s'a isprăvit cu rolul ei de a informa fals străinătatea și țara în chestia națională română, pentru-că deputații români o vor prezenta țării și lunei civilizate în adevărata ei ființă.

Așa sunt de înțeles lucrurile și supărarea presei jidano magiare, care ar fi în stare să ierte ori-ce călcare de lege făcută din partea organelor guvernului, numai să se facă pentru a împede a intrarea de deputați naționali în dietă. Dar guvernul a promis că vrea să facă alegeri așa de libere și curate cum nu s'au mai făcut la noi, și astfel credem, că nu va face excepțiuni nici cu Românii, ori-cât de mult se se supere și se înjure presa jidano-magiară pentru mișcarea pornită de ași trimite omenii lor la sfatul țării.

Dar se revenim asupra programului. Programul, cum am spus, a rămas cel vechiu, stabilit la anul 1881, pe baza căruia Românii au fost deja reprezentați în dietă, la 1881 și 1884, fără ca cineva să i fi tras la răspundere, ori să i fi dat în judecată. Dar pentru programe politice nici nu pôte fi dat în judecată nimeni, fie ele ori-cât de radicale în ce privește schimbarea stărilor de lucruri din patrie. Programul politic nu e alta de cât stabilirea drumului pe care se pôte ajunge la scop, nimic mai mult. Pro-

gramul nu e scopul însuși, ci calea spre scop, ear' calea acésta se face *printré paragrafiu legilor în vigóre*. Noi cei puțini așa voim să se facă. De aceea programul se pôte schimba, și de fapt se schimbă, după împrejurări. Se lasă puncte din program, și se pun puncte în program, după cum sunt adecă zilele în cari se pörtă lupta politică, mai bune ori mai rele.

Și apoi programe politice își stabilesc și se țin de ele numai cei-ce *pe cale legală* voesc să îndrepte spre mai bine aceea ce lor li-se pare că nu e tocmai bine în mersul lucrurilor publice ale țării, pe când cei-ce nu acésta voesc, ci ruina țării, restituirea cu desăvârșire a vieții publice actuale, nu operează pe baza vre-unui program stabilit în forma ca să 'l cunósca lumea, ci operează cu revolverul, cu pumnalul, cu bombe, cu prav de pușcă și cu dinamit.

Protestăm deci cu totă energia în contra tendinței de a ne pune în o categorie cu aceștia și a ne face trădători de patrie, pe noi, cei-ce *pe cale legală*, la lumina zilei și cu vizir deschis luptăm *pentru asigurarea existenței noastre naționale*, ca popor băstinaș în țara acésta! Căci acesta este scopul politiceii naționale românești, nimic altul. *Conservarea propriei, un drept pe care natura l'a dat și venelului ce se tiră pe pământ*, cu atât mai virtos trebuie să 'l posedă deci un popor de trei milioane, care totdeuna a fost credincios patriei și tronului.

Trădător de patrie n'a fost poporul românesc din statul ungar niciodată în trecut, și n'are să fie nici în viitoriu.

Salvator al patriei a fost însă de nenumărate ori, și are să fie și în viitoriu, de câte ori va cere trebuința!

Nu pôte să se cuprindă deci traidare de patrie nici în programul său politic, pe care și-l'a stabilit numai pentru ași ști asigurată viitorul, în care vrea să fie patriei de folos, în felul cum a fost și în trecut!

Cine nu așa ne judecă, nu ne cunósște absolut de loc, ori apoi e de rea credință!

La „Ierarchia Românilor din Ardeal și Ungaria“.

(Urmare).

Când Mihaiu Viteazul după învingerea asupra lui Andreiu Bathori la anul 1599 a intrat în Alba-Iulia, Preasfinția sa metropolitul Ioan de la Prislop, ca om al Bathoreștilor, a fost luat'o la sănătoșa, și în locul său Mihaiu Viteazul a avut pe arhiepiscopul său Dimitrie, pe care noii istoriografi înzadar îl identifică cu episcopul catolic Dimitrie Napragy, pentru-că *Sinea* în cron. la anul 1599 îi deosebeste apriat.

Ce se atinge de cărja lui Ioan de Prislop și de legenda despre apa sfințită de ortodoci și de catolici, ca probă pentru zădăria mănăstirii metropolitane în Alba-Iulia, la lăsăm pentru sinaxariul credincioșilor de propagandă.

Se va fi întors Ioan de Prislop earăși la scaunul său metropolitan după căderea lui Mihaiu Viteazul, ori nu? Nu ne mai împörtă.

Ce ne interesează e să vedem și pe antecesorii lui Ioan de Prislop în scaunul metropolitan.

Pe baza legii citate din anul 1579 clerul român și-a ales metropolit de Alba-Iulia pe Genădie I (1579—1585), care în sbornicul tipărit de Coresi în S-Sebeș la anul 1580 se titulează: Metropolit al Ardealului, și pe care judele Brașovului Lucas Herschel îl numește: *luminatul Metropolit Marele Genădie din tot ținutul Ardealului și Orădiei etc.*, ear' Sigismund în diploma din 20 Martie 1595 îl numește de fost *episcopus ecclesiarum valachaliam in Transilvania* în tocmai ca și pe următorul în metropolie Ioan de Prislop, pe care îl confirmă ca pe *episcopum ecclesiarum valachaliam in regno hoc Transilvaniae et partibus regni Hungariae*.

Dacă stilul oficios de pe atunci, introdus de reformațiunea principilor indigeni, de care se ținea și can-

celaria Bathoreștilor catolici, numai pe metropoliți simpli episcopi, apoi vedem că ortodocșii nu se abăteau de la titulaturile ierarhice tradiționale. Și asta e destul pentru noi.

Și dacă după vederile noilor istoriografi *Ioan de Prislop episcopus ecclesiarum valachaliam in Transilvania* a fost metropolit de Alba-Iulia, tot așa s'a putut și Genădie considera metropolit de Alba-Iulia, pentru că cuvântul metropolit însuși indică, că residează, sau trebuie să resideze, în Metropola Principelui.

Antecesorul lui Genădie a fost *Daniil 1577—1579*, care — după documentul din arhivul Brașovului amintit de Dr. I. Bogdan (în Relațiile țării rom. cu Brașovul, pagina 308), se titula: *Kyr Daniil Metropolit de Severin și de Ardeal*, ceea-ce recunoște și dl Bunea (Ierarchii p. 22), numai că din adăusul de *Severin* deduce, că n'a fost metropolit de Alba-Iulia, ca și când dneaun — ca discipul al propagandei de Roma, — n'ar ști, că mulți din episcopii catolici și ortodoci, pe lângă titlul scaunului mai purtau și titluri în partibus, ca și metropoliții de Ungro-Valachia, d. e. al Nicomediei, Amaziei, al Suceavei, al Brașovului etc. De altcum e constatat, că antecesorul de *Severin* e o importare mai târzie.

Antecesorul lui Daniil a fost *Christofor 1574—1577*, confirmat de Stefan Bathori (1574) ca *Episcopus Valachorum presbyterorum transilvanisium romanam videlicet sen graecam religionem profitentium*.

Asemenea și antecesorul acestuia *Eftimie (1572—1574)* tot de Stefan Bathori întărit, care la anul 1572 i-a dat dreptul să *predice pre-tutindeni în țera Ardealului și în părțile Ungariei*.

Înainte metropolitului Eftimie (1572—1574) mai sus indicat dăm de metropoliții români, așa numiții *Calvini Mihai Tordasi (1547—1562)*, *Paul Tordasi (1569—1577)* și *George de Szent-György (1564—1568)*, pe

FOIȘORĂ

Orb, surd și mut.

În țara Irochezilor s'a născut odată, de demult, un om, care era orb, surd și mut. Trei nefericiri mari, adunate grămadă la un loc. Să nu te poți delecta în vederea frumuseților naturii, să nu poți auzi sunetul cîntecului, mișcarea frunzelor, și să nu poți avea nimănuși sentimentele de cari ești înănit.

Încolo însă omul nostru o ducea destul de bine. Concetățenii săi, Irochezii, își conștientizau de cea mai mare datorință să îngrijească de el, să-i dea de mâncare, să-l îmbrăcească și să-l pörte la primblare. Făceau serviciile acestea de caritate cu schimbul, când unul când altul. Ear' cel servit atât de bine și cu ață conștientiositate, își va fi zis de bună samă, — dacă își va fi putut zice, — omeni foarte cum se cade concetățenii acestia ai mei! Mai verosimil e însă, că nu și-a zis nimica.

S'a întemplat însă o minune. Geniul puternic, neavând într'o zi absolut nimica de lucru, s'a pus să se jöce cu beitul om și

într'un moment de bună dispoziție i-a dat vedere, auz și graiu. L'a făcut om în totă firea. Ce om fericit a ajuns să fie! Așa vor zice cei mai mulți dintré cetitori. Dar nu zic bine. Pentru-că iată ce s'a întemplat mai departe:

Omul nostru, orbul, care vedea acum foarte bine, a început să urmărească cu atențiune toate acțiunile conaționalilor săi și a venit la convingerea, că Irochezii sunt vecinic ocupați cu făurirea de planuri cum să se înșele unul pe altul, și cum să pană pedeci unul altuia, pentru-ca să nu pöta merge înainte. Lucru urit, pe care orbul nostru nu 'l cunósștea câtă vreme a fost orb, și era fericit că nu 'l cunósștea.

Și ce mai vedea orbul nostru? Vedea cum își vënd omenii bucatele din pod și beau banii la crîsmă, până nu mai pot merge acasă, ci se tăvălesc pe uliță ca dobitoacele. Și așa era de urit și lucrul acesta!

Când se apropia de ei, ca să audă ce vorbesc, se îngrozia și se rușina. Vorbeau numai prostii, vorbe de ceartă, ori vorbe de injurătură. Val ce vorbe urite!

Și orbul nostru a zis atunci (acum a zis cu adevărat): *Ca omeni Irochezii acestia! Hoți, prosti și stricați!*

Ai fost primele cuvinte pe cari le-a spus din gură. Dar' a păși'o reu. Pentru-că a fost dat în judecată pentru ofensă adusă întregului neam al Irochezilor, și judecătoria l'a aflat nevrednic de a trăi întré Irochezi. L'a espulsat din patria proprie. Omul a plecat însă bucuros, fără împotrivire, a plecat să-și caute altă patrie, pentru-că, zicea el, ca „să poți trăi bine și fericit întré Irochezi, trebuie să fi orb, mut și surd“.

Vorbe înțelepte, pe cari însă Irochezii nu le înțeleg nici acuma, dacă cumva mai trăiește neamul lor.

Petra fetei.

(Legendă după Benedek Elek).

Înainte de acésta cu mai multe sute de ani, ba pôte chiar și cu o mie, a trăit aproape de Tokaj un domn foarte bogat, care avea atâtea cetăți și domenii, în cât nici chiar el însuși nu știa câte are. Dintre acestea cea mai frumoasă cetate era cea de lângă Tokaj, care avea fundamentul de aur, părții de diamant, și coperișul de argint. Acest domn avea o singură fată, care era tocmai ca un luciför de frumoasă, dar' avea o inimă mai tare de cât petra. Dacă cumva se ducea la

palat vr'un cerșitor, îndată puneă servitorii să 'l dea pe pörtă afară.

S'a întemplat odată, că domnul acesta s'a pregătit să dea în palat o petrecere, în care au venit oșpeți din toate părțile țării cu trăsuri de aur. Atăția erau, în cât abia mai încăpeau în palat. Fata cea fără inimă se îmbracă în haina cea mai frumoasă, care strălucua ca soarele, din pricina diamantelor și a aurului-celui mult, ce era pe ea. Dar' înainte de a merge ea înainte oșpeților, voi să se mai uite odată în oglindă. Oglinda era așezată cam sus, și neputându se feri de cap până în tălpi, se uita jur împrejur, că pe ce să se urce. Un băiat pusese într'un colț al casei trei pâni și în invămașala cea mare le uitase acolo. Fata nu se gândeste mult, ci ia cele trei pâni, le pune una peste alta, apoi se sue pe ele și așa se privi în oglindă.

Pe când se delecta în frumuseța sa, de odată se deschide ușa și intră un cerșitor.

— Fă-ți milă, dă-mi o bucată de pâine — zise cerșitorul.

Fata se întorce cu fața cătră el și strigă furiosă:

— Cară-te afară, nemernicule! Cum cutezi să mă cerșorbi când eu mă gătesc de bal?

cari principele Ioan Zapolya îi numea *episcopi și superintendenți ecclesiarum valachalium*. Ei înșiși însă se subscriau simplu *Vlădică românesc*. Concedem, că sub presiunea reformatiunii, aceștia se considerau de reformati, dar ei au fost români, întocmai ca Atanasie, Pataki, Klein etc. trecuți la catolicism.

Și deore-ce noi facem istorie a bisericii române, puțin ne împertă, dacă unii dintră capetele bisericești au trebuit să treacă, sau cel puțin să se gireze de calvini, de catolici, uniți sau neuniți.

Înainte de acestia — după Ci-pariu (în Anale pag. XIV) aflăm pe *Varlaam I* (1527—1537), ear' și mai înainte de acestia pe metropolitii înșirați în Dipticul lui Klein, și pe cei amintiți de regii Vladislau și Mathia, și de patriarhii Antoniu și Teofilact.

Dar' noii nostri istoriografi pretind o serie neîntreruptă a metropolitilor și episcopilor noștri, și în special dlui Bunea li-ar mai trebui și Concordate, sau statute organice, ori o bibliotecă vaticană, ca să deede de urma fie-cărui. Il întrebăm însă, câte se ne deede o serie completă a episcopilor r. catolici din Transilvania de la sfântul Stefan până la episcopul Transilvaniei Simion 1106, și de la Bornemisza 1556 până la Napragy 1600, apoi după acesta până la Iliyes și Martonfi 1697, și a metropolitilor uniți de la Atanasie până la Șuluț. Apoi să mai zică ceva!!

Noi însă, având urme — multe putăm — din toate veacurile, și din toate locurile locuite de români, despre existența ierarhilor noștri, le aflăm destule, ca să constatăm continuitatea bisericii noastre, ca archeologul, care și din puținele urme petrificate, e în stare de a combina structura primitivă a obiectului din vechime. Ear' argumentele a *silentio et negatione* le lăsăm noilor istoriografi. (Va urma.)

Prorociile bibliei.

I.

Prin puterea sa nemărginită poate Dumnezeu să scotă astfel de fenomene la ivelă, cari contribuie la moralizarea omeniei. Despre atari fenomene se poate convinge mintea noastră, că ele nu pot fi produse prin puterile înăscute naturii, nici de un spirit ager, ci provin de la o ființă supremă. Prin astfel de lucrări se descopere Dumnezeu omenilor, și dacă voim să ascultăm de mintea noastră, trebuie să recunoștem, că învățăturile date în astfel de formă miraculoasă au autoritate divină.

După cum poate Dumnezeu să producă fenomene extraordinare în lume, așa poate El pe cale supranaturală să ne descopere întâmplări din viitoriu, cari le numim minuni ale Atotștiutorului, sau *prorocii*. Și acestea ne arată

— Te rog, numai o bucatică de pâine — zise cerșitorul, — că azi n'am mâncat încă nimica.

— Ești afară, n'am pâine!

— Dacă n'ai pâine, — zise cerșitorul, — atunci să te prefaci în piatră, și ce e sub tine încă să se prefacă în piatră!

Zicând acestea cerșitorul se duse p'aci 'ncolo, ear' fata rămase pe pâine prefăcută în piatră. Oșpeții au așteptat o mult timp, dar' înzadar, căci ea nu mai sosia. Perțându-și răbdarea se duseră în odaia ei să o caute. Acolo o găsiră prefăcută în piatră, împreună cu cele trei pâni.

Oșpeții se împraștiră, ear' domnul cel bogat, fiindu-i tēmă să mai locuiească acolo, părăsi castelul de la Tokaj. Incetul cu incetul castelul cel strălucit și pompos se ruiră, numai piatra feti mai recuză, care se mai târziu se nimici și ea, rămânând numai locul. Omenii din Tokaj știu și astăzi unde a fost „piatra feti”.

Trad. de Emilian Reit, învățătoriu.

atotputernicia și înțelepciunea lui Dumnezeu. Dacă sunt săvârșite sub pecetea autorității divine, cu toate că noi nu le vom înțelege, trebuie să le ținem de adevărate.

Învățătura despre prorocii cuprinde loc de frunte între științele religioase raționale, căci ea ne întărește mai mult în credința despre revelațiunea divină și are mare influență la ajungerea scopului pentru care este omul creat în lume. Chiar de aceea are mare însemnătate, căci noi nu putem fi nimic mai sublim pentru om de cât ajungerea scopului său.

Cu toate că ar fi de ajuns minunile adevărate ale puterii divine pentru a ne putea convinge despre o descoperire dumnezească, totuși nu este de prisos câte o nouă dovadă despre împlinirea celor de demult prezise, pentru întărirea credinței noastre.

De multe-ori observăm fenomene și întâmplări în natură, cari nu rezultă din legile naturii, ci sunt afară de orănea îndatinată și chiar întrec puterile naturii, dar' din cauză că ne lipsesc criteriile cari ne îndreptătesc a socoti astfel de fenomene în șirul minunilor, nu le ținem de minuni. Aici poate contribuie prorocia foarte mult la adevărarea minunilor. Așa d. e. noi nu putem judeca, că ore întâmplatu-s'a potopul, care a nimicit neamul omenesc până la Noe, în urma legilor și puterilor din natură, sau a fost însuși Dumnezeu cauza nemijlocită a acestei întâmplări? Dar' noi putem spune cu siguranță, că Noe fără o descoperire mai înaltă nu a putut prevedea, că se va întâmpla această catastrofă.

După-ce a descoperit neamul omenesc și nu și-a mai putut ajunge chiamarea creării sale, a fost de lipsă să vină un regenerator al omeniei. Acesta a trebuit să ne descopere adevărurile, cari în urma decădینței nu am mai fost în stare să le pricepem, El a trebuit să ne îmbrace cu lumină nouă, și prin instituțiuni noue să întărească puterea omului. Dacă a sosit acest Mântuitoriu, a fost de trebuință, ca să se legitimeze prin fapte și minuni, ca să cunoască omenimea că este trimisul lui Dumnezeu, căci altcum nu l-ar fi putut deosebi de cea minciunilor și înșelătorilor. Aici a trebuit dar' să se întâmple minuni, fără de cari noi nu am fi creșt că prin El se descopere Dumnezeu noue.

Săvârșita Mântuitoriu minuni, prin cari și mintea cea mai neacceptabilă a fost constrinsă să l' privească drept trimis al lui Dumnezeu, și să credă învățăturilor Sale, cu toate că mulți nu le înțelegeau.

Nu totdeauna însă este mintea omului nepreocupată. Nu totdeauna este aplicată a primii adevăruri și învățături mai înalte, cu deosebire atunci, când acestea îl rețin de la împlinirea poftelor sale. Inima cu inclinațiuni contrare, caută a se subtrage de sub obligământul astorfel de învățături și legi, prin fel și fel de pretexte. Mintea se încercă atunci a susținea minunile, se plânge că nu putem cunoște în de-ajuns natura cu puterile ei secrete, de aici apoi urmarea că nu se poate rostii o judecată adevărată asupra minunilor.

Prin această de-și nu pot unii cu de-săvârșire să-și îneco vocea conștiinței, totuși își ajung scopul, că abat câte o inimă slabă de la primirea adevărului.

Dacă Dumnezeu înainte cu câteva sute de ani a descoperit prorocilor venirea Mântuitoriuului; dacă au prevestit prorocii atât de amănunțit timpul, locul, împrejurările sub cari va sosi El și faptele Sale extraordinare, așa că icōna Lui era zugrăvită cu sute de ani înainte; dacă într'adevăr sosește în lume acest trimis, chiar în modul prezis, la locul indicat de proroci, sub acele împrejurări, și a săvârșit aceleași fapte: atunci omenii nu mai pot să nu recunoască pe adevăratul Mesia, dacă cumva din îndărătnicie nu închid ochii și nu alungă adevărul dinaintea lor.

Ce e drept, minunile săvârșite au o influență mai mare asupra omenilor cari au fost mărturii oculare, dar' prorociile nu triuresc asupra acelor omeni, cărora li-se vestesc, ci asupra acelor, cari văd împlinirea lor.

Istoria popoarelor antice ne mărturisește îndeajuns, că atât Egipțenii, Grecii, Evreii cât și Romanii, au crezut în prorocii și au avut convingerea, că însuși Dumnezeu a descoperit aleșilor Săi unele lucruri, cari se vor petrece în viitoare timpuri. A împărțit unora niște cunoștințe, la cari cu mintea naturală nu puteau să ajungă.

Ore cum au ajuns aceste popore la astfel de concepte?

Unii explică această așa, că omenii au crezut, fiind-că nu au avut destulă cultură, au fost înșelați și au lunecat la credința deșartă. „Omul primitiv, în sălbătăcia lui nu are nici o idee de cele viitoare, ci el se oprește numai la timpul present, până ce o lovitură grea nu l' trezește din somnul și amorțala sa. Atunci învață el a pricepe schimbările din natură, și începe a face combinațiuni pentru viitoriu. După aceea se deprinde a observa efectele anumitelor lucruri, și apoi se naște în el o presimțire asupra celor ce au să fie. Cine are cele mai multe esperiențe, are și cele mai multe presimțiri, și cine are multe presimțiri, acela este proroc. Pentru că trăește în astfel de timpuri, în cari toate întâmplările neobiceuite se atribuie ca efecte ale unor puteri supranaturale, se crede, că vederile lui sunt ca ajutorul lui Dumnezeu vestite. Iată cea mai simplă origine a profesiilor și a prorocilor. Aceste persoane capătă o însemnătate mare, ca locuitori ai lui Dumnezeu și conducători ai afacerilor publice. Ele nu sunt numai sfătuitoari, ci și legiuitori și stăpânitori și supraveghietori ai poporului și regilor. Cine ore nu-și va da silința să ajungă la o asemenea putere?” (Eichorn „Introducere în T. v.”)

În acest mod zic unii, că s'a format conceptul prorocilor.

La această observăm, că prin deducțiuni speculative nu se poate nega faptul, că toate poporele au crezut în prorocii, căci unde istoria vorbește, speculațiunea trebuie să tacă. Numai despre o faptă despre care nu aminteste istoria și care deosebire de cea produsă, poate încăpea deosebire, că ore cum s'a săvârșit? Și aci începe rezonarea, că a fost posibil să fie așa, sau a fost altcum?

Este cunoscut și aceea, că la multe popore se făcea un mare abuz pe contul prorociilor. Istoria Grecilor, Egipțenilor și a Romanilor ne oferă nenumărate exemple despre această. Peste tot locul se aflau oracole și proroci, despre cari se credea, că au legătură nemijlocită cu zeii, și cari prin ore-cari semne le dau de știre asupra celor ce se vor întâmpla în viitoriu, și acesti proroci și oracoli minciunoși au căutat să-și susțină vaza și autoritatea, cum și venitele de la cei superstițioși.

Dar' acest abuz nu este forma originală a conceptului despre prorocie, ci înainte de a se face speculă cu astfel de putere, trebuia să existe conceptul adevărat despre proroc.

Conceptul prorociilor, din punct de vedere istoric, s'a format în modul următoriu: Omenilor celor dintăiu deja s'a descoperit Dumnezeu, și i-a făcut atenți asupra unor lucruri, pe cari ei nu le-ar fi putut prevedea; căci nu au putut avea esperiențe, pentru-că erau niște creaturi noue, ba nu puteau face nici deosebire, cari intră fructe erau priințioase corpului și cari erau stricăcioase.

Plin de iubire i-a oprit Dumnezeu de la gustarea unor fructe vătămătoare corpului: „Din acest pom să nu gustați, căci cu morțe veți muri”.

De bună samă protopărinții nu au fost în stare să prevadă, pe baza judecății lor, efectul fructului oprit, ci ei au căpătat știre despre ce se va întâmpla, de la Dumnezeu. După călcarea poruncii au văzut însă în adevăr schimbarea în ființa lor, și au văzut că s'a întâmplat tot ce Dumnezeu înainte le prevestise. În acest mod au primit chiar omenii cei dintăiu conceptul despre prorocie, deodată cu faptul însuși.

Tot așa s'a întâmplat și pe timpul lui Noe. Lui încă i-a prevestit Dumnezeu, că va prăpădi lumea cu potop. Un eveniment extraordinar, pe care Noe de la sine nu-l putea prevedea.

Noe și copiii săi au fost martori oculari la împlinirea acestei prorocii. De bună samă copiii au povestit nepoților și strănepoților despre această întâmplare neobiceuită.

De aci putem dar' înțelege, oum a trecut conceptul despre o descoperire divină privitoare la cele ce se vor întâmpla în viitoriu neguros al vremilor din tradițiune.

Dacă la împărțirea popoarelor a fost purtat și acest concept, (primit prin tradi-

țiune), în toate părțile lumii, atunci este ușor de explicat, cum de găsim ideea despre proroci la toate națiunile pământului? Ușor ne putem închipui, că s'au aflat în curând bărbați de acela, cari au căutat să tragă pentru ei folos din aceste idei, făcând fel și fel de speculațiuni și abuzuri.

Deore-ce în cele mai multe casuri este forțe de mare însemnătate să știe omul ce are să se întâmple, și deore-ce ei știau deja că protopărinții lor primii învățătura lui Dumnezeu au primit atari cunoștințe, așa era natural, ca să se nască în ei dorința de a primi tot astfel de cunoștințe despre viitoriu. Unul mai cu pricepere a fost în stare de a putea prevedea unele fenomene, cari se vor întâmpla în natură, pe cari mulțimea nu le pricepea, ba nici nu și-le putea închipui, și dacă se împlinea o astfel de prezicere, atunci mulțimea se mira de acel bărbat, care a profetit, și dacă voia aceasta să se folosească de ușurătatea mulțimei, putea să-și facă avere, îmbătând lumea cu apă rece. De bună samă în această chip s'au făcut oracolele la Grecii și la Romanii.

Omenii nu se interesează numai de timpul present, ci în mare parte de timpul viitoriu. O curiositate naturală dă naștere dorinței de a vedea în viitoriu. Ba pentru-că să putem trăi, avem lipsă să precalcăm împrejurările viitorului. De multe-ori trebuie să fim preparați înainte de vreme, așteptând unele întâmplări, cari dacă ne-ar afla nepregătiți, ne pot curma viața. Deore-ce noi trăim cu alți omeni în societate și legătură, și în multe casuri atărnă binelul și fericirea noastră de la purtarea și atitudinea lor față de noi, — nu putem fi indiferenți, ci oătam să știm înainte cum vor lucra acești omeni în viitoriu? De aceea și avem facultatea de a putea prevedea unele întâmplări. Dar' această rezultă numai pe baza deducțiunii din analogii și premiae. Dacă unele cauze au un efect ore-care, atunci și în alt timp, dacă sunt tot aceleași cauze și tot aceleași împrejurări, vor avé aceleași efecte ca și la început.

Dacă avem cunoștință clară despre premisele din cari voim să cunoștem viitorul, atunci zicem că avem prevedere. Dacă premisele sunt întunecate în mintea noastră așa că nu suntem siguri de ele, atunci zicem că avem presimțire despre ceva. D. e. vedem o mulțime de fețe omenesti, cari ni-se înțipăresc în mintea noastră. Dacă nu ne aducem a minte de fie-care trăsătură a feței lor, totuși ele zac la olaltă în icōna aceea care ni-s'a imprimat. Vedem mai departe fisionomii diferite, lucrând în moduri diferite, dar' adese-ori observăm, că omeni cu fisionomii cari sēmănă puțin întră olaltă, lucră cam în același chip. Așa deducem din mod de fisie și fisionomie și un anumit din cutare fel de fisie, fără ca să ne putem da sēmă mai departe despre așa ceva. De câte-ori vedem înaintea ochilor o fisionomie anumită, răsare în mintea noastră și închipuirea despre o lucrare anumită. Din această deducem, că omul acela se va purta în felul cutare ori cutare. De aici provine, că unele fețe fac asupra noastră impresiune simpatică și altele nesimpatice, fără ca să ne putem explica cauza. De aceea nu arare-ori deducem caracterul omului din o singură trăsătură a feței sale.

După cum nu fie-care întâmplare din natură este o minune, tot asemenea nu fie-care prevedere și presimțire este profete. Nu este de ajuns, ca cineva să ne spună din premise, că se va întâmpla fapta asta ori cealaltă, ca dacă în adevăr se împlineste, să o numim profete, — ci trebuie mai întâiu să documentăm că nu a fost cu puțință, ca mintea naturală să potă prevedea un asemenea eveniment numai cu puterea sa proprie.

Prorocia este deci prevestirea unui eveniment în viitoriu, despre care putem documenta că a fost imposibil, ca mintea naturală a omului să potă ști înainte de vreme, și să-și prin instruarea nemijlocită a lui Dumnezeu a putut ajunge la cunoștința omului.

Despre rezultatul alegerilor cari se fac mâine, Joi, 26 Ianuarie, în cercurile unde sunt candidați români, numai se fim puși în cunoștință rugăm de cât, pe cale telegrafică, comunicându-ni-se și diferența de voturi.

NOUȚĂȚI

† Ana Hodoș n. Balin, văduva lui Dr. Iosif Hodoș, fost vicepreședinte al Zarandului și în urmă referent al Zarandului nostru, a răposat în Chișineu (comitatul Arad).

Revoluție în Petersburg. Greva lucrătorilor din Rusia, despre care amintiserăm în numărul trecut, a luat caracter revoluționar. Duminică lucrătorii au voit să meargă la palatul de ărnă al țarului, spre a înmăna țarului un memorandum al pretențiilor lor, dar fiind oprți de miliție s'a încins într'ei și miliție luptă formală, în care peste 200 de lucrători au fost uciși de glonțele miliției, iar numărul răniților e vr'o 6000. Conducători ai lucrătorilor sunt preoți, pe cari lucrătorii i' urmăză orbiște la ori-ce. Unul dintr'ăcești conducători, pe-ou' Gapon, scrie țarului Sâmbătă următoarea scrisoare: „Stăpâne! Nu crede că ministrii tăi și-au apus adevărul despre starea lucrurilor. Poporul întreg a crezut în tine și a hotărât să se presinte mâine la 2 ore după amiază în fața palatului de ărnă, ca să se plângă ție asupra miseriei sale. Dacă te vei prezenta hesitant în fața poporului, vei rupe legătura morală dintr' tine și popor și va dispăre încrederea lui în tine, fiind că sânge nevinovat va curge într' tine și popor. Arată-te mâine în fața poporului și primește fără frică memorandumul nostru; eu, reprezentantul lucrătorilor și rezoluții mei soți lucrători garantăm inviolabilitatea persoanei tale. — În loc de Țar însă, lucrătorii s'au vădut față în față cu țevile puștilor, din cari plouă de glonțe a fost răspunsul. Luni și Marți turburările s'au continuat. Lucrătorii din Moscova încă au intrat în acțiune.

Matricule false. Dr. Orlay Antal, secretariu în ministerul de honveț, după cercetare de șese săptămâni în calitate de comisariu guvernial a constat că aproape toate matriculele evreești din cercurile Stropeo, Homonra și Sinna (în comitatul Zemplén) de pe anii anteriori introducerii matriculelor civile sunt falsificate, cu scop de a subtrage pe fiecare jidani de sub obligămintul militar. Contra matriculantilor falsificatori s'a introdus cercetare criminală.

Favor fostilor honveți în revoluție. Cu începere din 1 Ianuarie s'a fostilor honveți caporal și gregari în revoluția din 1848—49, și văduvelor și orfanilor lor, li s'a urcat pensiunea de la 96 la 120 coroane, respective de 72 și 95 coroane, când li s'a totodată favorul scutirii de port-postal, atât al epistolilor cât și al asemnatelor de bani, pentru cei cari neobăduie în localitatea în care s'a înfișșit de dare, nu pot cere ridice în persoană competențele, cum și favorul, că oficiile notariale au să îndeplinească ex officio (fără plată) lucrările scripturistice și corespondența cu oficiile de dare în cauza acestor pensii.

Cutrămur de pământ în Grecia. Săptămâna trecută un puternic cutrămur de pământ, repetat de vr'o câteva ori, a făcut mari devastări în Tessalia. Un sat a fost total distrus, mulți oameni și-au pierdut viața, iar numărul răniților e foarte mare.

„Domnul birou” și păzitorul de nopțe. În comuna Vacăvz (comitatul Arad) înțelepciunile satului (judele comunal și jurații, țerani simpli) au hotărât, ca învățătorul și magistrul postal să facă și ei pe păzitorul de nopțe („böctör”) când li-a venit rândul, cu toate că legea îi scutește de la lucrările comunale („közsegi közmunka”). Și în nerespectarea poziției învățătorului au mers așa departe, în cât i-au adus-o această cunoștință în școlă, sub timpul prelegerilor și în fața elevilor. Învățătorul (om bătrân, cu 32 de ani de funcțiune învățătorescă) a protestat și nu s'a supus hotărârii; postariul însă, om tiner și jovial, a luat chestia din partea comică și în una din seriile trecute începând paza de nopțe, lucrul cel dintâin i a fost, că după 9 ore a intrat în crișma satului și a dat afară de acolo pe judele și pe jurații lui, iar a doua zi a făcut arătare la pretură, că în calitate sa de „böctör” a prins pe judele petrecând în crișmă după ora permisă de lege.

Fond de stipendii pentru viieri. Secretariul „Reuniunii de agricultură din Sibiu”, dl Victor Tordășianu, din privilegiul onomastice sale a dăruit numitei Reuniuni 5 cor., cu cari să se pună basă unui fond cu menirea de a stipendia timpul sau un tiner doritor de a se cualifica în viierit, dat fiind, că filoxera, peronospora și alte făgășe amenință să distrugă viile și cu oca și buștărirea unor proprietari ai Reuniunii și revine datorința de a face căile și mijloace de zărire. Tot dea, din prilejul împlinirii anului al 14-lea, de când ocupă postul de secretariu la Reuniunea noastră agricolă, a mai adăugat la fond 95 cor., cu cari acesta a ajuns cifra de 100 cor.

Căliandariul alegerilor. Dintr' 413 cercuri electorale, aleg mâine, Joi în 26 Ianuarie 1904, Vineri 15, Sâmbătă 6 Duminică 2, Luni 3, Marți 7, Joi 1. Nu e pus încă termen de alegeri în trei cercuri.

Al 61-lea! Cassariatul „Reuniunii de înmormântare din Sibiu” a sosit zilele acesteia ajutoriul statutar după răposatul ziler Ioan Poplăcean, fost membru al numitei Reuniuni.

Acesta este cazul al 61-lea de mörte în sinul Reuniunii rom. de înmormântare.

O nouă groță de stalactiți. Președintele clubului turist din Triest, Andreiu Perko, a descoperit în apropiere de Triest o nouă groță cu stalactiți de formațiune așa de frumoasă, în cât întrece mult pe toate groțele din munții Carstului, cunoscute până acum. Un riușet auteran strătaie grota în lurg și formeză câteva lacuri mici. S'au găsit în groță și rămășițe animalice diluviane.

Petrecere în Petrifalău. Tinerimea română din Petrifalău aranjază producțiune musicală-declamatorică Sâmbătă în 15/28 Ianuarie, în sala cea mare a dlui Simon Probslorfer din Petrifalău. Inceputul la 8 ore seara.

Cârnaț ucigaș. Țeratul Iacob Gyovai din Mindszent zilele trecute făcând „pomana porcului”, bătânal Gyovai (de 85 de ani) a mâncat din cârnații prospeți cu apă lăcomie și în bucături așa de mari, în cât o bucurtură oprindu-i-se în gât l'a nădușit.

Jertfa mamelor. Două femei din Alexandrovaț (Sârbia), una cu un copil al ei de 10 ani, cealaltă cu o copilă de 14 ani, a doua zi de Boboteză au plecat să-și cerceteze niște neamuri în satul vecin. Pe cale ajurgându-le un mare viscol de zăpadă au greșit drumul și au rătăcit pe hotar. Istovite de oboselă și de frig au trebuit în fine să steie pe loc, dar spre a-și apăra copiii și-au desbrăcat coșoalele și l'au învâdit în ele pe ei. A doua zi dimineața trecătorii le-au găsit pe amândouă mörte înghețate. Pe copii i-au scăpat de degerare coșoale.

Mörte tragică. În hotelul comunei Csenger (comitatul Sătmár) o patră de gendarmi în una din dimineațile trecute a dat peste un trup răposat în fața ușii de la o cameră de două paturi, înaltele căreia erau înșșii doi cai mörți, degerați. Rădicând căruta au găsit în șanț unul din mörți: pe Petru Mocsonya cu vârsta de 30 și cu trei copii. Nenorocii plecaseră de pe o pusta din comitatul Ugocea, spre a-și ocupa noul serviciu la o măjeriște de pe pusta de la Csenger. Pe drum însă, când numai distanță de câțiva kilometri mai aveau să călătorască până la măjeriște, i-a ajuns un viscol de zăpadă și i-a răsturnat în șanțul drumului.

Reuniunea a doua de înmormântare din Deva.

și-a ținut adunarea generală anuală în 26 Decembrie n. 1904, cu care ocaziune, referitor la manipularea și întrebuițarea averii reuniunii, s'au votat următoarele dispozițiuni:

a) Pe baza §§. 11 și 13 litera e) din statute comitetul administrativ și adunarea generală a „Reuniunii a doua de înmormântare din Deva” statorăște drept normă, obligătoare pentru durata reuniunii, acest „concluz general garanțial”: averea adunată a reuniunii de la membrii atașați reuniunii mame Deva sau vre-unei filii ale sale odată pentru todeauna numai pentru ajutoarele în bani, prescrite în § 4 și 7 din statute și alte scopuri de binefacere comune — statorite de comitetul central și aprobate de adunarea generală amăsorat § ului 10 din statute — numai spre binele membrilor reuniunii mame, respective a celei filii să pöte întrebuița, carea a dat averea respectivă. Reuniunea mamă Deva nu pöte întrebuița averea sa dintr'o filie adunată pentru trebuințele membrilor din altă filie, ori pentru sine.

Spesele administrative sunt însă comune și se împart, în mod egal, pe reuniune și toate filiile sale; speșele de controlă ori pentru scopuri comune obligă — în mod egal, drept și echitabil — reuniunea mamă și filiele sale deopotrivă. După ce reuniunea mamă își va fi scos toate apesele avute cu înșșințarea și controlul filiiilor, cu ce se adună de aci încolo de la filii are să se întemeieze — în înțelesul § 10 din statute — un fond de rezervă generală, din care să se acopere cu timpul ori-ce speșe de întreținere, administrare,

controlă, conducere și de propagandă a reuniunii întregi.

La acest fond de rezervă comitetul administrativ va deobliga toate filiile sale, să contribuie cu câteva procente de preste ani. Când fondul de rezervă anual va sjujge mărimea cuvenită, ca să garanteze singur menirea sa, contribuiriile filiiilor la an vor înceta.

b) Pe baza § 10 din statute — cu convocare la concluzul adunării generale din 6/18 Decembrie 1898, aflător pe pagina 117 în protocolul mare sub nr. c. 3 se culeg 10%, ca daruri benevole de la membrii acelor filii, cari voese a introduce această jertfă de bună voie, zece la sută din ajutoarele primite de moștenitori de la reuniune: pe sama unui fond de binefaceri, ca fond de rezervă, menit espres pentru ajutorarea copiilor săraci orfani, ori înșșințarea unei școle economice și de industrie pe sama orfanilor rămăși ai membrilor reuniunii.

Adunarea generală a luat concluz, ca totdeauna înaintea adunării generale să se țină câte o ședință comună, comitetul administrativ cu toți bărbaiții de încredere convocați ai filiiilor, — pentru-ca să facă deaprobe cunoștință împrumutată unul cu altul, să-și cunoscă vederile, lipsese, propunerile, cerințele speciale și comune, iar comitetul administrativ, bine și nemijlocit informat, să iee totdeauna conclusele cele mai corecte și multămitore pentru toți membrii din toate părțile sale: nutrindu-se spiritul solidarității și conștiința solidă, înșșifșirea statornică întru realizarea problemelor mari ale reuniunii întregi.

S'a decis, ca raportul general al directorului și toate conclusele adunării generale pentru importanța lor istorică pe terenul binefacerii și directiva generală, ce se dă tuturor reuniunilor de înmormântare din țară: să se tipărescă și împartă tuturor membrilor reuniunii surori și mai multor oameni de bine — în scop de propagandă.

Din public.*)

Mulțămirea publică.

La apelul nostru din 15 Octombrie 1904 pentru a contribui la zidirea noii biserici gr. or. din parochia Sălciva-de-jos, tractul Lupet, au binevoit a mai contribui:

1. Din Hatęg: Dr. Radu, Dr. Suciu, Tęgaraș, I. Baci, Todor Doboș, câte 2 cor., și Bontescu, și B. Popoviciu, 1 cor., laolaltă 12 coroane.

2. Din parochia Egerseg au contribuit următorii: I. Bărsan, paroch, și I. Cheteles, câte 1 cor., Filimon Ilje, 40 fil., Ioan Cheteles jun., Nicolae Breja, Mihail Fodor, Ilie Goron, Ioan Fehete, Ioan Szantgyörgyi, și Stefan Beruș, câte 20 fil., Vas. Erdeli, Lazar Ienei, Ioan Ignat, Ioan Sucei, György Csęgedi, și Ispas Bauc, câte 10 fil., suma totală 4 cor. 40 fil.

3. Din parochia Șoimușul-român s'au adunat de la credincioși 1 1/2 merță cucuruz, care s'a valorizat cu 3 cor.

4. Din parochia Porumbacul-sup-răs. au contribuit: Nicolae Solomon și soția Maria, 2 cor., Eva Popianoș, 1 cor., Franczi Mendel, Vilma. Nicolae Frâncu, câte 40 fil., Florea Bucur, și Alexandru Esca, câte 30 fil., Paraschiva G. Cap, Ioan Florea, Susana Cap, N. N. Bărdăș, George Banciu, Irimie Cărștea, Maria Luca Popianoș, Ioan Esca, George Pop, câte 20 fil., Paraschiva Prie, Nicolae Linsu, Nicodim Cristea, Ioan Cristea, Eliseu Fruma, Stefan Pop, G. Cipleș, Ioan Grecu, G. Marcu, Ioan Popianoș, George Chica, Gavrilă Lup, Șofron Bărdăș, Petru Darabant, Nic. I. D. Roman, câte 10 fil., Nic. Popianoș, 12 fil., și Alexe Roman, 4 fil., deci suma colectată în numărul face 8 cor. 36 fil., de la mai mulți s'au colectat cereale, cari valorisându-se au dat suma de 11 cor. 64 fil., deci suma totală 20 cor.

5. Din parochia Tilișca: Biserica gr. or. 2 cor., Ioan Miclăus. Constantin Trihenea, Ioan Harș, Vasile Iuga, George Bărsan, Simion Rodeș, și Petru Iuga, preot, câte 1 cor., și cu discul s'au colectat 9 cor., laolaltă 18 cor.

Tuturor acestor binefacători subscrierilor în numele comunității bisericești aduce cele

* Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacție nu primește răspunsuri.

mai adănc simțite mulțămiri, dorind, ca Dumnezeu să le înlocuiască înșșcit ceea-ce au dăruit.

Sălciva-de-jos, la 1 Dec. 1904.

Romul Gomboș
paroch.

Corul bisericei gr. or. din Alba-Iulia-Maeri cu filia Murăș-Port, dorind a împreuna frumosul cu folosul, în anul trecut în seara de Crăciun a colindat pe la unele familii fruntașe colinzile „O ce veste minunată” de Dima și „Patru păștori” de Popoviciu, cu scopul, ca din donațiunile ce vor intra să se creeze un fond pentru zidirea unui „Seminariu român pe sama tinerimei care cercetază școlile din Alba-Iulia”.

Au binevoit a contribui următorii: George Filip, avocat, 10 cor., Ioan Muntean, avocat, Florian Rusan, paroch, Simion Moldovan, proprietariu și Ioan Angel, morariu, câte 5 cor., Ioan Teculescu, protopresbiter, Ioan Cîrșea, proprietariu, Aurel Puticiu, ofician de tren, Albert Schuster, comerciant, și Stefan Crișan, câte 4 cor., Rubin Patîța, avocat, Iosif Roșca, căpitan orășenesc, Nicolae Cadar, cassariu, Ioan Moise, Ioan Pleșă, Pavel Drămbărean, Iuliu Timișan, Petru Cormoș, George Banciu, Ioan Cormoș, Constantin Spinean, Ioan Rusan, Mihail Cioncă, Petru Cadar și Ioan Roșca, câte 2 cor., Ioan Muică I. Ioan, Ioan Muică lui Irimie, Mihail Pop, câte 1 cor., văduva Rosa Banciu, 1 cor. 20 fil.

Tot în favorul acestui fond s'a aranjat din partea numitului cor un concert. Cu susprăsolvirii au binevoit a contribui următorii: Carol Löw, 5 cor., Rubin Patîța, adv., Dr. Ioan Marelac, adv., Florian Rusan, paroch, Ioan Frâncu, paroch, Nicolae Muntean, Weiss Heinrich, Alexandru Cosma, câte 2 cor., Moise Metesu, not., 1 cor. 40 fil., Franz Schöner, librariu, 1 cor. 20 fil., Nicolae Nestor, ofician la trib., Aurel Puticiu, ofician de tren, Ioan Ursă, paroch, Sabin Mărginean, Augustin Bataru, câte 1 cor., George Cătean, paroch, Traian Novac, Ioan Mărginean, Dionisie Sturza, Vasile Voids, câte 80 fil., Salomon Fischer, 50 fil., Nicolae Popișă, Nicolae Gatașu, Nicolae Grosz, József Kovács, George Rada, Nicolae Voids, Antoniu Pop, K. Moreno, N. Erdélyi, Ioan Man, Ioan Tulbure și N. Leacali, câte 40 fil., Iuliu Roșca, George Chirilă, N. Pop, N. Herman, N. Rada, câte 20 fil.

Bunul Dumnezeu de mângăere marinoșilor contributori, coristilor, conducătorului de cor Ilie Mihail, învêș., dirig. de cor, și inițiatorului Florian Rusan, paroch, prin ajungerea pe deplin a mărșului scop, al cărui bun augur, în oră binecuvântată, fie modestul început.

Comitetul parochial.

Cărți și reviste.

„Cuvânt de slăvire lui Stefan cel Mare, Domnul Moldovei”, discurs rostit de Ioan Kalinderu în ședința solemnă a Academiei Române, ținută în 2 Iulie 1904 în memoria lui Stefan cel Mare. Broșurică elegantă, având înainte de textul „cuvântului de slăvire” portretul lui Stefan și pecetea lui Stefan în fotolitografie. A apărut în „Institutul de arte grafice Carol Göbl” în București.

Posta redacției.

Sfânta Maria de piatră. Astfel de corespondențe nu publicăm, pentru-că prin publicarea lor se înveninază și mai mult lucrurile. Dacă n'au mers toate pe cale corectă și s'a înaintat protest, așteptați rezultatul, pentru-că superioritatea sigur că va face dreptate.

Teatrul orășenesc.

Mercuri (25 Ian.): „Doctor Claus”, comedie în 5 acte, de Adolf L'Arronge și „Das Lied von der Glocke”, poemă dramatică, de Friedrich von Schiller.

Joi (26 Ian.): „Der Kometenbesucher”, fară în 3 acte, de Kurt Kreutz.

Nr. 1323 1904

[18] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna Finciu prin acesta se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru congruă.

Concurenții au să și trimită suplicile lor, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului până la termenul sus indicat și să se înfățișeze înaintea alegătorilor în vre o Duminecă sau sâmbătă pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al tractului Cluj în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, 8 Decembrie 1904.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 1027 1904.

[20] 1-3

Concurs

Pe baza ordinului Preașez. Consistoriu arhidieceșan nr. 10942 și 13526 Bis. 1904 pentru întregirea posturilor de parohi din comunele Folt și Pischinți se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu fie-care din aceste posturi sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au să și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare, în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial și a se prezenta în vre o Duminecă ori sâmbătă în biserică pentru a cânta, a celebra și a cuvânta.

Orăștie, 8 Ianuarie 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Orăștie în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Casă de vândut.

Casa din târgul vitelor nr. 15, constată-tore din ospetărie și fârnărie (Greislerei) rentabile, împreună cu baraca din târgul cel nou de vite se vinde din mână liberă din cauză de bôlă. Informații se dau acolo.

[12] 3-3

Un practicant de notariu

absolut de VIII clase gimnaziale, cunoscător de limba magiară, cu scrisore frumoasă, pe lângă salar lunar de 20 corone, întreaga întreținere — afară de spălat — și venit lateral corespunzător **afară imediat ocupațiune** statornică în cancelaria subșcrișului. Zalatna, 15 Ianuarie n. 1905.

[13] 3-3

Iuliu V. Albini
notariu cercual.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de **practicant** la „Cassa de păstrare reuniune“ în Se liște, comitatul Sibiiu, se scrie prin acesta concurs cu termenul de 15 Februarie 1905 stil nou.

[16] 2-2

Reflecții la acest post, carele va fi dotat cu un salariu anual de 720 corone, au să documenteze absolvarea unei școle comerciale, cu esamene de maturitate.

Cei cu praxă în afaceri de bancă vor fi preferiți.

Seliște, în 18 Ianuarie 1905.

Direcțiunea.

[14] 3-3

Concurs.

Pe temeiul ordinului Veneratului Consistoriu arhidieceșan dto 30 Novembre a. c. nr. 12,566 Bis., se publică concurs pentru ocuparea postului de **capelan** în comuna București.

Emolumentele sunt jumătate din toate venitele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

De la concurenții se cere să aibă pregătirea de opt (8) clase gimnaziale.

Competenții au să înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare, în termen de 30 zile de la prima publicare a acestui concurs în „Telegraful Român“ și a se prezenta în timpul regulamentar, pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Bra d, la 26 Decembrie 1904.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Zarand în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Avis domnilor învățatori!

De la Librăria arhidieceșană se pot procura **Tabelele de întuițiune Hölzel**, adică cele patru anotimpuri și casa țărănească, serie completă **33 cor.**, singuratec **6.60 cor.** plus porto 92 fileri.

Pentru domni preoți!

De la Librăria arhidieceșană se pôte procura

CONDICA

bine compactată în piele și cu păreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.“

Conține 200 fol.

Prețul **6.60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Zacharia Boiu

Frunze de laur

Poesii eroice din
anii 1877—1878

Publicate de . . . .
Ioan Baptist Boiu.

Prețul 50 fileri plus porto postal.

Librăria arhidieceșană.

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Fofeldea.

Domni acționari ai Institutului de credit și de economii „Carilana“, societate pe acții se invită conform §§ lor 19 și 20 ai statutelor societății, la a

VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Fofeldea (localul institutului) **Duminecă în 26 Februarie n. a. 1905** după amiază la 1 oră.

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei, bilanțul anului de gestiune 1904 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea comitetului de supraveghiere cu mandat pe 3 ani.
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii din Direcțiune.

Domni acționari, cari în sensul §§ lor 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până Vineri în 24 Februarie n. a. c. la 6 ore p. m. la casa institutului în Fofeldea, la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiiu și la filiala „Albina“ în Brașov.

Fofeldea, în 19 Ianuarie 1905.

Direcțiunea.

Active.	Contul Bilanțului.	Passive.	
	K f	K f	
Cassa	2,194—	Capital	60,000—
Cambii de bancă	330,616—	Depuneri spre fructificare	161,547—
Imprumuturi hipotecare	34,723—	Fond de rezervă	9,463—
Mobilier	696—	Reescompt	119,116—
Edificiul institutului	8,000—	Creditori	11,447.60
Debitori	965—	Interese transitoare	7,819—
		Profit curat	7 801.40
	377,194—		377,194—

Debit.	Contul de Profite și Perderi	Credit.	
	K f	K f	
Interese:		Interese:	
de cont-curent	558 59	de escompt	21,390 18
de depuneri	7 613 76	de imprumuturi hipotecare	1,872 30
Contribuție directă	1,852 13		
10% după interes. de depuneri	791 80		
Spese (porto, chirie, diverse)	770 80		
Salare	3,700—		
Marce de prezență	174—		
Profit curat	7,801 40		
	23,262 48		23,262 48

Fofeldea, 31 Decembrie 1904.

Ioșif Lissai m. p.
președ. int.

Ioan Bunea m. p.
vicepreșed. int.

Niclae P. Petrescu m. p.
director executiv.

Iacob Nastase m. p.
contabil.

Dominic Rațiu m. p.
membru în direcțiune.

Alexe Manuil m. p.
membru în direcțiune.

Ioan Precup m. p.
membru în direcțiune.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Fofeldea, 21 Ianuarie 1905.

Comitetul de supraveghiere:

Eliseiu Balaban m. p., president   **Petru Sopa (36) m. p.**   **Petru Sopa (54) m. p.**
Ioan Maiangu m. p.   **Toma Sava m. p.**   [19] 1-1

Drepturile, datorințele și responsabilitatea
membrilor din direcțiune

Drepturile, datorințele și responsabilitatea
comitetului de supraveghiere

de
Alfred Kormos
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

Traduceri autorizate de
Constantin Popp
funcționariu la „Albina“ din Sibiiu.

Se pot comanda de la **Librăria arhidieceșană din Sibiiu**, cea dintâiu cu prețul de 3 cor., ear' cea din urmă cu prețul de 1 50 cor.

La Librăria Tipografiei arhidieceșane din Sibiiu se află de vândare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreasânției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polonoșnița de toate zilele. — Polonoșnița Sâmbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Insemnarea cum se cetesc Evangeliile Voseresnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia arhidieceșană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei arhidieceșane.